

Posvećeno fra Marku Barbariću

Partizansko ubojstvo nemoćnoga starca

Spaljen je u osamdesetoj godini života kao najstarija žrtva komunističkoga bezumlja među šezdeset šestoricom pobijenih hercegovačkih franjevaca u Drugome svjetskom ratu i poraću. Zračio je asketskom pojavom i redovničkom poniznosti kao Franjini prvi učenici u Asizu. Svojim je životom uzorno i bez straha svjedočio Kristovo evanđelje na svim životnim postajama svećeničkoga djelovanja. Bio je goruće svjetlo u tami svaki-danšnice. Strpljivo je nosio svoj križ i po njemu govorio patnicima ovoga svijeta. Taj simbol Kristove muke i ljudskoga spasenja pratio ga je od djetinjstva do staračke iznemoglosti i mučeničke smrti 7. veljače 1945. na Širokome Brijegu. Život mu je bio protkan siromaštvom, ugrožen nasiljem i zapečaćen mržnjom.

Njegovi roditelji, uz brojnu djecu, imali su i dvojicu sinova – Matu i Petra – koji su se odlikovali intelektualnim sposobnostima i svetošću života. Obojicu su darovali Katoličkoj crkvi i redovničkomu zvanju s vrućom molitvom Bogu da dođu do oltara i navješćuju evanđelje ljubavi. Prvoga je u tome duhu odgojio franjevački Široki Brijeg, a

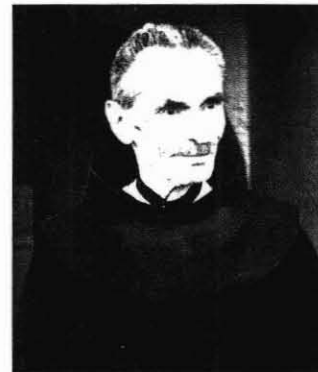
drugoga oblikovao isusovački Travnik. Tako se i fra Marko posvetio franjevačkomu redovničkom pravilu života, a Petar je postao članom Družbe Isusove (isusovci). Petra je u mladim godinama pokosila prirodna smrt, a starca fra Marka (Matu) dokončala je komunistička zloća.

Fra Marko je rođen 19. veljače 1865. u šumovitome naselju Šiljevišta, na sjevernome krševitom kraju sela Klobuk, u koji je kao dječak četiri godine putovao i u staroj školi pokraj prometnice Ljubuški – Grude završio četiri razreda osnovne škole. Godine 1875. pošao je u sjemenište na Široki Brijeg, koji su Turci u 15. stoljeću pretvorili u puštoš i time u sebi krije krvavo svjedočanstvo prošlosti.

Čini se kako je fra Marko na Širokome Brijegu svršio ne samo srednju školu nego i nastavio bogoslovni studij koji je dovršio u Ljubljani, gdje je 6. prosinca 1887. bio zaređen za svećenika. To su bila bremenita vremena tuđinske austro-ugarske okupacije kada je bila zabranjena i uporaba hrvatskoga imena. A naša franjevačka zajednica bila je u početnome razdoblju izgradnje i borila se za svoj opstanak.

Fra Marko je već kao mladomisnik stupio u duhovnu pastvu i marljivim radom na vjerskome i moralnome polju odgajao povjerenice mu vjernike. Blizu pedeset godina svećeničke službe darovao je hrvatskomu katoličkom narodu na raznim župama Hercegovine i na njima ostavio vidne plodove svoga rada. Narod ga je poštovao kao pokornika, isposnika i "kruničara". Kada je osnovana franjevačka bogoslovija u Mostaru (1895.), on je već kao svećenik uravnavao krivudave putove pojedinih kršćana u svome bogatome pastoralnom djelovanju.

Pod staračke dane bio je onemoćao i u svojoj fizičkoj slabosti povukao se u samostan na Širokome Brijegu. Partizani su ga nepokretna izvukli iz kreveta upečatljivoga datuma (7. veljače) 1945. godine i strjeljali ga te spaljeno tijelo, s ostalom jedanaestoricom njegove subraće, bacili u protuavionsko skolinište izgrađeno pred širokobriješkim samostanom. Njegova goruća baklja pretvorila se u vječno svjetlo u nedokučivim prostorima neba. Ovomu Nestoru franjevačkih mučenika u Hercegovini ostat će neizbrisiva uspomena među Hrvatima kao ju-

Fra Marko Barbarić

naku vjere i nacije. Otputovao je s bezbrojnim žrtvama u krilo Očeva, ukrašen svećeničkom dobrotom i ovjenčan krunom mučeništva.

Nakon ovoga masakra zanijemila su širokobriješka zdanja i zamrzle se misli mještana. Uzbibani zrak mirisao je zadahom zastarjela mesa i gubio se u mirisu neba. A ukočeni pogledi nevinih žrtava nestajali su u dušama izvršitelja zločina i uznemiravali ih kao mōra u neprospavanim noćima. Davne uspomene ovih bolnih stradanja peku kao otvorene rane koje do danas nisu potpuno zacijelele.

dr. fra Častimir Majić

Hodočašća

Papa na Malti

Svoje 14. međunarodno apostolsko putovanje na otočku državu u Sredozemnome moru – Maltu – koju je pohodio u subotu i nedjelju, 17. i 18. travnja, Sveti Otac Benedikt XVI., koji je dan ranije (16. travnja) navršio osamdeset tri godine života, započeo je pohodom Špilji u Rabatu, u koju se za brodoloma nedaleko od toga otoka 60. godine poslije Krista sklonio sv. Pavao. Tako je 1950. obljetnica brodoloma sv. Pavla bila izravan povod njegova pohoda otoka.

Obraćajući se malteškim vjernicima nakon molitve u Špilji, Benedikt XVI. poručio im je da "dar primljen po sv. Pavlu trebaju održavati živim da bi on i dalje davao plodove". A to je, pojasnio je, "živjeti radosno vjernost kršćanskim vrednotama za dobro malteškoga društva i naroda, ali i kao prinos koji Malta može dati Europskoj zajednici i cijelomu svijetu svjedočeći vrjednote obitelji, poštivanja života od začeca do prirodne smrti, socijalnim zau-

zimanjem po načelima solidarnosti i ljubavi, uzajamnost te snošljivost u javnome životu, koje promiče i zahtijeva Crkva". Novinarima je pak povjerio da je "Crkva iznutra ranjena te da je svaki kršćanin dužan surađivati s vjerom i evanđeljem na njezinu ozdravljenju nastojeći je braniti pred brojnim i raznovrsnim opasnostima".

Govoreći o potrebi obraćenja, istaknuo je da je zahvaljujući nevremenu upravo na Malti nastala jedna od prvih kršćanskih zajednica, koja je živa i plodonosna i danas. Od gotovo pola milijuna stanovnika, devadeset osam posto su katolici.

Nakon protokolarnoga susreta s najvišim malteškim državnim dužnosnicima, odmah po dolasku u subotu, 17. travnja, Sveti je Otac u nedjelju, 18. travnja, slavio svečano prijepodneвно euharistijsko slavlje s malteškim biskupima i svećenicima na Trgu Granaries Squeru u Floriani pred više od pedeset tisuća vjernika, koji su ga oduševljeno po-

zdravljali izražavajući mu svoju ljubav, odanost i duboko poštovanje.

Osvrnuvši se na nedjeljno Evanđelje, na Isusov dijalog s Petrom, protumačio je tri uzastopna Isusova upita Petru ljubi li ga kao znak da mu je oprostio trostruko zatajenje u tijeku njegove muke. "Isusov dijalog s Petrom odražava potrebu Božjega milosrđa kako bi se mogle zaliječiti duhovne rane i rane grijeha", kazao je Papa.

Nakon "Kraljice neba raduj se" Sveti otac zahvalio je malteškomu narodu na srdačnu dočeku, iskazanoj ljubavi i molitvama za njegovu službu Petrova nasljednika, a potom je pred kip Gospe od Ta' Pinua, koja se časti na otoku Gozo, položio

pozlaćenu ružu, za tu prigodu donesenu na Granaries Squer. Nakon objeda s malteškim biskupima u nuncijaturi Sveti se Otac popodne susreo s mladima na obali otoka Gozo, na koji je stigao tipičnom brodicom toga kraja. Pozvao ih je na radosno, postojano i ustrajno življenje kršćanskih vrjednota koje su u suvremenome svijetu sve ugroženije, u Europi postaju protukultura, baš kao što su bile u Pavlovo doba. "Mladi lako padaju pod utjecaje vršnjaka i negativnih utjecaja društva koji nisu u skladu s evanđeljem" upozorio je maltešku mladež Benedikt XVI., koji se u nedjelju kasno navečer zrakoplovom vratio u Vatikan.

Ž. Valentinčić